

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Bruxelles, 18.5.2017
JOIN(2017) 18 final

**RAPORT COMUN CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Raport privind punerea în aplicare a revizuirii politicii europene de vecinătate

Cuprins

1. INTRODUCERE	3
2. SITUAȚIA ACTUALĂ A ANGAJAMENTELOR BILATERALE ȘI REGIONALE	4
Angajamente bilaterale	4
Angajamente regionale	8
3. PROGRESE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PRIORITĂȚILE-CHEIE	11
Buna guvernare, democrația, statul de drept și drepturile omului	12
Dezvoltarea economică ca factor de stabilizare	15
Securitatea	20
Migrația și mobilitatea	24
4. ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ÎN SPRIJINUL VECINĂȚĂȚII	26
Programarea în comun și coordonarea sporită cu statele membre ale UE	27
Intensificarea cooperării cu instituțiile financiare europene și instituțiile financiare internaționale, inclusiv prin finanțare mixtă	28
Fondurile fiduciare	29
Rezervele de flexibilitate	30
Planul european de investiții externe	30
5. CONCLUZIE	31

Raport privind punerea în aplicare a revizuirii politicii europene de vecinătate

1. INTRODUCERE

Acesta este primul raport ce urmează revizuirii politicii europene de vecinătate (PEV) din luna noiembrie 2015¹, care stabilește un nou cadru pentru instituirea unor parteneriate mai eficace între UE și vecinii săi, precum și pentru sprijinirea stabilizării ca prioritate principală. Raportul reflectă prioritățile politice generale ale acțiunii externe a UE, convenite împreună cu Consiliul², în urma publicării Strategiei globale pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene, în luna iunie 2016.

Revizuirea PEV s-a bazat pe un amplu proces de consultare care a implicat partenerii și statele membre ale UE, luând în considerare contribuțiile acestora. Aceasta a introdus o nouă abordare care acordă un respect mai mare diverselor aspirații ale partenerilor UE; un grad mai ridicat de eficacitate în urmărirea domeniilor de interes reciproc; metode de lucru noi pentru sprijinirea unui sentiment mai puternic de asumare a responsabilității de către parteneri, susținerea unei implicări mai mari a statelor membre și încurajarea responsabilității partajate a acestora; precum și o mai mare flexibilitate în ceea ce privește modul în care UE își gestionează politicile și fondurile pentru dezvoltare. Prezentul raport reflectă angajamentele asumate în cadrul revizuirii politicii europene de vecinătate pentru a menține toate părțile interesate din UE informate cu privire la evoluția politicii europene de vecinătate. De asemenea, acesta face bilanțul evoluțiilor înregistrate la nivelul relațiilor UE cu partenerii săi de la adoptarea politicii revizuite și evidențiază rezultatele pe care UE le obține aplicând noua abordare.

Evoluțiile consemnate în vecinătatea și în interiorul UE au continuat să confirme importanța unor relații de lucru strânse și fructuoase între UE și vecinii săi. UE susține independența, suveranitatea și integritatea teritorială a tuturor țărilor partenere, ceea ce este, de asemenea, în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite. Atacurile teroriste din UE și din țările învecinate demonstrează necesitatea de a continua consolidarea cooperării atât în materie de securitate, cât și în ceea ce privește factorii determinanți, de natură politică și socioeconomică, ai extremismului violent. Abordarea migrației neregulamentare și răspunsul la fluxurile de refugiați reprezintă în continuare provocări importante atât pentru UE, cât și pentru vecinii săi, fiind, de asemenea, domeniile-cheie vizate de activitățile noastre, având în vedere instabilitatea constantă cauzată de conflicte, în special în Libia și în Siria. La est, țările din vecinătate continuă să se confrunte cu transformări societale, pe fondul presiunii exercitate de politica externă rusă tot mai îndrăzneță.

Prezentul raport subliniază modul în care UE și partenerii săi din est și din sud conlucrează pentru promovarea stabilizării și a rezilienței, axându-se în special pe dezvoltarea economică,

---

¹ Comunicarea comună JOIN(2015) 50 final, adoptată la 18 noiembrie 2015, și Concluziile Consiliului din 14 decembrie 2015.

² Concluziile Consiliului privind Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene (documentul nr. 13202/16 din 17 octombrie 2016): <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13202-2016-INIT/ro/pdf>

capacitatea de inserție profesională, ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, și susținând angajamentul UE de a promova democrația, statul de drept, respectarea drepturilor omului, precum și buna guvernare, cu ajutorul unor administrații publice eficiente și responsabile și cu participarea societății civile.

În 2016 s-au înregistrat progrese în ceea ce privește revigorarea relațiilor cu țările vecine prin noi forme de parteneriate adaptate. Acestea au inclus activități privind noile cadre specifice fiecărei țări pentru cooperarea bilaterală sub forma priorităților parteneriatelor și a agendelor de asociere actualizate. Abordarea bazată pe responsabilitatea comună a făcut posibilă o mai bună reflectare a nevoilor și aspirațiilor individuale ale țărilor partenere, precum și a intereselor și valorilor UE.

Asistența financiară este utilizată într-un mod mai flexibil pentru a sprijini noile priorități ale PEV. Statele membre au fost pe deplin implicate în procesul de stabilire a acestor priorități, inclusiv printr-o mai bună coordonare a asistenței financiare și prin programarea comună. De asemenea, s-a asigurat o mai strânsă implicare a societății civile și a altor părți interesate.

Strategia globală va ghida acțiunea externă a UE în anii următori, iar politica europeană de vecinătate revizuită este un instrument important pentru atingerea obiectivelor sale, răspunzând în special necesității de a îmbunătăți reziliența statelor și a societăților aflate la estul și la sudul Uniunii Europene, în conformitate cu concluziile relevante ale Consiliului³. PEV revizuită este, de asemenea, în concordanță cu Declarația de la Roma, care promovează un rol mai important al Europei pe scena mondială⁴, precum și cu Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și obiectivele de dezvoltare durabilă ale acesteia.

Secțiunile prezentate în continuare evidențiază evoluțiile la nivelul angajamentelor bilaterale și regionale ale UE cu partenerii; furnizează detalii legate de progresele înregistrate cu privire la principalele priorități în materie de cooperare; descriu impactul asistenței financiare și analizează într-o manieră prospectivă modul în care evoluează PEV.

2. SITUAȚIA ACTUALĂ A ANGAJAMENTELOR BILATERALE ȘI REGIONALE

Angajamentele bilaterale

Politica europeană de vecinătate revizuită recunoaște că partenerii individuali au aspirații și interese diferite în relațiile lor cu UE. În 2016, UE a solicitat în mod activ opiniile partenerilor cu privire la calea de urmat, fiind lansate și încheiate consultări cu o serie de țări PEV cu privire la noi cadre de colaborare bilaterală. Fie prin priorități ale parteneriatelor, fie prin agende de asociere actualizate sau prin planurile de acțiune existente, scopul a fost reflectarea nivelului de ambiție al fiecărei țări în ceea ce privește relațiile sale cu UE. Aceste documente bilaterale comune care reflectă prioritățile politice comune au stat la baza exercițiului de

---

³ Concluziile Consiliului privind Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene (documentul nr. 13202/16 din 17 octombrie 2016): <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13202-2016-INIT/ro/pdf>

⁴ Declarația de la Roma, 25 martie 2017, (http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2017/3/47244656633_ro.pdf)

programare în curs cu privire la noile programe de asistență bilaterală (cadre unice de sprijin) în temeiul Instrumentului european de vecinătate (IEV) pentru perioada 2017-2020, care se desfășoară în strânsă coordonare cu autoritățile naționale din țările partenere, precum și cu toate celelalte părți interesate relevante, inclusiv societatea civilă, partenerii sociali, autoritățile locale și regionale și organizațiile din sectorul privat.

Prioritățile parteneriatelor cu Liban și Iordania au fost adoptate la sfârșitul anului 2016⁵. Pentru a ajuta ambele țări să facă față impactului refugiaților ca urmare a conflictului sirian, au fost convenite și anexate la prioritățile parteneriatelor pacte ce cuprind acțiunile prioritare și angajamentele reciproce. Ambele țări partenere au primit deja asistență din partea UE pentru a răspunde nevoilor și a promova reziliența și autonomia refugiaților și a comunităților-gazdă vulnerabile, asigurând o abordare bazată pe crearea unei legături între ajutorul de urgență, reabilitare și dezvoltare, care include, de asemenea, ajutorul umanitar, precum și pentru a oferi beneficii pe termen lung în diverse domenii, cum ar fi sănătatea publică, educația și crearea de locuri de muncă.

Negocierea unor priorități ale parteneriatului a dat ocazia de a relansa relațiile cu Algeria și Egipt.

Prioritățile parteneriatului cu Algeria au fost adoptate în martie 2017⁶. Au avut loc dialoguri privind energia și migrația; a fost semnat un acord privind protecția civilă și au fost adoptate programe de cooperare în domeniile energiei din surse regenerabile, diversificării economice și gestionării finanțelor publice, care să răspundă provocărilor economice și fiscal-bugetare majore cu care Algeria se confruntă în prezent.

Proiectul de priorități ale parteneriatului cu Egipt a fost convenit provizoriu în decembrie 2016. Ministrul afacerilor externe, dl. Shoukry, a fost invitat la reuniunea din martie a Consiliului Afaceri Externe pentru a discuta despre diferitele modalități în care prioritățile pot fi promovate.

În ceea ce privește Tunisia, anul 2016 a fost martorul unei intensificări a formelor existente de cooperare. O comunicare comună a fost adoptată în septembrie 2016⁷, stabilind noi acțiuni de promovare a stabilității pe termen lung, inclusiv buna guvernare, reforma justiției, dezvoltarea socioeconomică și securitatea. De asemenea, comunicarea a stat la baza înființării Comisiei parlamentare mixte UE-Tunisia în septembrie 2016 și a contribuției substanțiale a UE în cadrul conferinței investitorilor Tunisia 2020 din noiembrie 2016.

UE a sprijinit agenda de reforme a Marocului într-o gamă largă de aspecte din domeniul social (educație, sănătate, protecție socială, egalitate de gen, educație și formare profesională

---

⁵ Decizia nr. 1/2016 (11 noiembrie 2016) a Consiliului de asociere UE-Liban de aprobare a priorităților parteneriatului UE-Liban (<http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2016/11/15-eu-lebanon-partnership/>) și a priorităților parteneriatului UE-Iordania și a pactului anexat, 20 septembrie 2016 (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12384-2016-ADD-1/ro/pdf>).

⁶ Documentul UE-AL 3101/17 ADD1 din 7 martie 2017 - Priorités communes de Partenariat entre la République Algérienne Démocratique et Populaire (Algérie) et l'Union européenne (UE) au titre de la Politique européenne de voisinage révisée (<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/13-eu-algeria/>).

⁷ Consolidarea sprijinului acordat de UE Tunisiei, JOIN(2016) 47 final.

tehnică), economic (apropierea în materie de reglementare, creșterea economică ecologică, agricultura și gestionarea finanțelor publice) și al justiției. Cooperarea tehnică și financiară cu Marocul a continuat pe parcursul perioadei de incertitudine juridică în așteptarea hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) privind Acordul agricol UE-Maroc.

Situația internă a Libiei rămâne extrem de complexă și volatilă în pofida semnării Acordului politic libian (ALP) în decembrie 2015. Cooperarea UE s-a adaptat la aceste circumstanțe speciale, inclusiv prin direcționarea sprijinului prin intermediul municipalităților. Comunitatea internațională, inclusiv UE, s-a angajat să pună în aplicare pe deplin ALP și să exercite în continuare rolul de mediator, cu obiectivul de a reuni toți actorii libieni pentru a ajunge la un acord cuprinzător în vederea restabilirii legii și a ordinii, a consolidării statului de drept, a aducerii forțelor armate și de securitate sub control civil, a evitării colapsului financiar, a menținerii unității țării, precum și a combaterii terorismului și a migrației neregulamentare.

Strategia UE pentru Siria⁸ stabilește țintele strategice ale UE, obiectivele și liniile de acțiune imediate pentru soluționarea războiului din Siria și abordarea impactului umanitar imediat și pe termen lung al acestuia. Aceasta definește modul în care UE poate deține un rol mai important în ceea ce privește contribuția la o soluție politică durabilă în Siria în conformitate cu actualul cadru convenit la nivelul ONU. De asemenea, aceasta analizează modalitățile prin care UE poate continua să ofere asistență celor peste 13 milioane de persoane aflate în dificultate din Siria, să contribuie la consolidarea rezilienței și a stabilității în țară, precum și să sprijine reconstrucția ulterioară încheierii acordului și întoarcerea voluntară, în condiții de demnitate și siguranță a refugiaților și a persoanelor strămutate în interiorul țării după demararea unei tranziții politice credibile.

Deși programele bilaterale cu guvernul sirian au fost suspendate începând cu 2011, UE sprijină poporul sirian furnizând ajutor umanitar vital și sprijin pentru reziliență și colaborând cu societatea civilă și cu ONG-urile. Sprijinul UE s-a axat pe aspecte precum reziliența la nivel de comunitate, furnizarea de servicii publice și guvernanta locală, drepturile omului și asumarea răspunderii, consolidarea păcii și aspectele legate de gen și de minorități, pentru a spori capacitatea organizațiilor societății civile de a participa la procesul de tranziție și stabilizare a țării. În 2016, UE și-a sporit semnificativ asistența fără caracter umanitar combinând asistența transfrontalieră cu sprijinul din interiorul Siriei, urmărind să răspundă nevoilor populației și să consolideze reziliența la nivel local. Asistența UE este utilizată, de asemenea, pentru sprijinirea semnificativă a celor cinci milioane de refugiați sirieni din țările învecinate și a comunităților-gazdă ale acestora, prin acordarea de ajutor umanitar și sprijin pentru reziliență, cu un accent deosebit pe educație, acces la servicii esențiale și măsuri destinate asigurării unor mijloace de trai pentru refugiați în vederea sporirii rezilienței și a consolidării autonomiei. UE, împreună cu statele sale membre, a fost cel mai mare donator în cadrul Conferinței de la Londra privind Siria, desfășurată în luna februarie 2016, și utilizează o serie de instrumente pentru a ajuta țările care se confruntă cu urmările crizei din Siria la

---

⁸ Comunicarea comună intitulată „Câteva elemente ale Strategiei UE pentru Siria” [JOIN(2017)11 final, 14 martie 2017] și Concluziile Consiliului Afaceri Externe cu privire la Strategia UE privind Siria din 3 aprilie 2017 (<http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2017/04/03-fac-conclusions-syria/>).

nivel socioeconomic și la nivelul mediului. Conferința internațională „Sprijinirea viitorului Siriei și al regiunii”, găzduită de UE la Bruxelles în aprilie 2017, a reafirmat sprijinul deplin și angajamentul în favoarea tratatelor intrasiriene moderate de ONU și derulate la Geneva, ca for unic în cadrul căruia ar trebui negociată o soluție politică. A fost subliniat îndeosebi rolul societății civile în acest proces. Conferința s-a încheiat cu un angajament global de 5,6 miliarde EUR pentru anul 2017, din care o sumă de 3,7 miliarde EUR acordată de UE și statele membre, inclusiv 1,2 miliarde EUR din partea UE atât pentru ajutor umanitar, cât și pentru sprijinirea rezilienței. Acest demers a reconfirmat angajamentul asumat la Londra. De asemenea, Uniunea Europeană s-a angajat să acorde o sumă suplimentară de 560 de milioane EUR pentru anul 2018 pentru Iordania, Liban și Siria.

În ceea ce privește Israelul și Palestina⁹, UE își reafirmă angajamentul ferm față de o soluție bazată pe două state, de o importanță vitală pentru pacea, stabilitatea și dezvoltarea pe termen lung a regiunii. UE a investit considerabil în consolidarea capacității Autorității Palestiniene, mai presus de toate în punerea în aplicare a reformelor esențiale în domenii precum consolidarea fiscal-bugetară, cadrul de reglementare și integrarea serviciilor civile. Finanțarea din partea UE s-a axat, de asemenea, pe investițiile care pot contribui la îmbunătățirea durabilă a condițiilor de viață, îndeosebi în Fâșia Gaza.

În vecinătatea estică, au fost depuse, de asemenea, eforturi concertate pentru a dezvolta în continuare relațiile într-un mod care să reflecte mai bine caracteristicile specifice ale partenerilor.

UE este dedicată asocierii politice și integrării economice cu Ucraina. În acest scop, părți ale Acordului de asociere au fost aplicate cu titlu provizoriu începând cu anul 2014, zona de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare (*Deep and Comprehensive Free Trade Area – DCFTA*) fiind pusă în aplicare provizoriu începând cu 1 ianuarie 2016. În ultimii doi ani, au fost întreprinse activități semnificative cu sprijin politic, tehnic și financiar din partea UE pentru stabilizarea și modernizarea țării, reforme importante fiind adoptate de guvernul ucrainean, în special în domeniul combaterii corupției, al independenței sistemului judiciar și al administrației publice. Sprijinul pentru stabilizarea politică și economică în Ucraina este oferit în cadrul programelor de asistență macrofinanciară și de măsuri speciale.

UE își menține angajamentul față de asocierea politică și integrarea economică cu Georgia. UE și-a intensificat în continuare relațiile cu această țară prin intrarea în vigoare în iulie 2016 a Acordului de asociere UE-Georgia (care a fost aplicat în mod provizoriu din 2014), prin revizuirea în curs a Agendei de asociere UE-Georgia 2017-2020¹⁰ și prin aderarea Georgiei la Tratatul de instituire a Comunității Energiei în octombrie 2016. Dialogul UE-Georgia pentru liberalizarea vizelor¹¹ s-a dovedit a fi un instrument eficace pentru promovarea unor reforme de amploare și a deschis calea pentru intrarea în vigoare a regimului de călătorii fără vize pe termen scurt la sfârșitul lunii martie 2017.

---

⁹ Această denumire nu trebuie interpretată ca fiind o recunoaștere a statului Palestina și nu aduce atingere pozițiilor individuale ale statelor membre ale UE privind această chestiune.

¹⁰ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/associationagenda_2014_en.pdf

¹¹ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-363_en.htm

Relațiile cu Republica Moldova (denumită în continuare „Moldova”) continuă în cadrul Acordului de asociere UE-Moldova, care a intrat în vigoare în iulie 2016 (și fusese aplicat provizoriu începând cu 2014). O revizuire a Agendei de asociere pentru perioada 2017-2020 este în curs de desfășurare.

Consultări cu privire la prioritățile parteneriatului au fost inițiate cu Armenia, Azerbaidjan și Belarus.

Negocierile cu Armenia privind un nou Acord de parteneriat consolidat și cuprinzător au fost încheiate în februarie 2017. Cooperarea UE cu Armenia se concentrează asupra reformelor economice și de guvernare care vizează consolidarea rezilienței țării și dezvoltarea economică favorabilă incluziunii. Negocierile cu Azerbaidjan privind un acord cuprinzător menit să înlocuiască Acordul de parteneriat și cooperare (în vigoare din 1999) au fost lansate în februarie 2017. UE își menține angajamentul față de consolidarea cooperării cu Azerbaidjan, inclusiv în materie de dezvoltare economică, conectivitate și sprijinirea societății civile.

Un Grup de coordonare informal, format din înalți funcționari ai UE și Belarus, a fost constituit la începutul anului 2016 pentru a reflecta mai bine situația relațiilor bilaterale. Etapele concrete parcurse de Belarus în sensul respectării libertăților fundamentale universale, a statului de drept și a drepturilor omului, inclusiv în ceea ce privește aplicarea pedepsei cu moartea, vor rămâne esențiale pentru modelarea viitoarei politici a UE față de Belarus.

Cinci dintre cele șase țări partenere din est sunt afectate de conflicte. UE a sprijinit eforturile diplomatice de găsire a unei soluții pașnice pentru conflictul din estul Ucrainei, prin punerea în aplicare integrală a acordurilor de la Minsk, și continuă să sprijine pe deplin o soluționare pașnică a conflictelor în regiunile separatiste din Osetia de Sud și Abhazia, precum și o soluționare pașnică a conflictului transnistrean, cu un statut special pentru Transnistria. De asemenea, UE continuă să sprijine găsirea unei soluții pașnice pentru conflictul din Nagorno-Karabakh, unde situația actuală nu este sustenabilă. Nu există o soluție militară pentru acest conflict; este nevoie de o soluție politică cât mai curând posibil, în conformitate cu dreptul internațional. UE continuă să sprijine pe deplin eforturile de mediere și propunerile copreședinților Grupului de la Minsk al OSCE.

Implicarea regională

Parteneriatul estic reunește UE și cele șase țări din vecinătatea estică pentru a colabora cu privire la chestiuni de interes reciproc. Acesta se bazează pe cele patru priorități stabilite în cadrul summitului de la Riga¹² din 2015: dezvoltarea economică și oportunitățile de piață; consolidarea instituțiilor și buna guvernare; conectivitatea, eficiența energetică, mediul și schimbările climatice; și mobilitatea și contactele interpersonale.

Pe baza acestor priorități, începând cu 2016, s-a recurs la o abordare orientată mai mult spre rezultate în ceea ce privește Parteneriatul estic, cu un accent constant pe consolidarea statului

---

¹² http://eeas.europa.eu/archives/docs/eastern/docs/riga-declaration-220515-final_en.pdf

și pe reziliența societății. Un nou plan de lucru strategic, care combină măsuri de cooperare bilaterală și regională, urmărește să orienteze acțiunile UE și ale celor șase țări în intervalele dintre summituri, axându-se pe douăzeci de rezultate până în 2020. Fiecare rezultat este legat de instrumente de punere în aplicare, cu etape clare de atins până la următorul summit al Parteneriatului estic în noiembrie 2017, și obiective care urmează să fie îndeplinite până în 2020. În paralel, au continuat activitățile în cadrul inițiativei „Sinergia Mării Negre”¹³.

Parteneriatul estic colaborează cu societățile și instituțiile din țările partenere, inclusiv cu autoritățile legislative, prin intermediul Adunării Parlamentare EURONEST¹⁴, și cu administrațiile municipale și locale, prin intermediul cadrului CORLEAP¹⁵. Forumul societății civile al Parteneriatului estic și platformele naționale ale societății civile au contribuit la dialogul politic la toate nivelurile, de la Comitetele de asociere la activitățile desfășurate în cadrul grupurilor și platformelor, inclusiv la nivelul reuniunilor ministeriale. O serie de astfel de reuniuni ministeriale s-a desfășurat în cadrul Parteneriatului estic, inclusiv privind sănătatea, justiția și afacerile interne, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile), mediul și schimbările climatice, economia digitală, cercetarea și inovarea.

Comunicarea eficace a politicilor UE în regiune a fost consolidată prin noul Grupul operativ al UE pentru Comunicarea strategică estică (StratComm) și prin consolidarea vizibilității programelor de cooperare ale UE. În Armenia și Moldova, au fost elaborate campanii de combatere a corupției și de sprijinire a statului de drept. Alte activități de comunicare au promovat beneficiile concrete ale asistenței UE pentru cetățenii din Georgia, cum ar fi liberalizarea regimului vizelor și acordurile de asociere. În Ucraina, cadrul „Împreună suntem mai puternici” a contribuit la formularea unui mesaj curajos, coerent, privind asistența acordată de UE Ucrainei.

Cooperarea teritorială cu statele membre și cu țările Parteneriatului estic dincolo de frontierele externe ale UE a fost continuată prin adoptarea de programe de cooperare transfrontalieră pentru perioada 2014-2020¹⁶ cu privire la frontiera terestră, traversarea maritimă și bazinele maritime. S-au înregistrat progrese în consolidarea participării efective a Moldovei și a Ucrainei la strategia macroregională a UE pentru regiunea Dunării¹⁷.

Uniunea pentru Mediterana reunește statele membre ale UE, țările din vecinătatea sudică și alte țări din regiunea mediteraneană. Revizuirea politicii europene de vecinătate a indicat că, în eforturile de cooperare regională în țările din vecinătatea sudică, se va acorda prioritate Uniunii pentru Mediterana. Iordania coprezidează Uniunea pentru Mediterana din anul 2012, subliniind asumarea în comun a responsabilității pentru acest forum important. La inițiativa ÎR/VP, au fost organizate reuniuni ale miniștrilor afacerilor externe, cea mai recentă având loc

---

¹³ Comunicare privind Sinergia Mării Negre – O nouă inițiativă de cooperare regională, COM(2007) 160 final, 11 aprilie 2007, și Declarația comună a miniștrilor afacerilor externe din țările Uniunii Europene și din regiunea extinsă a Mării Negre (Kiev, 14 februarie 2008).

¹⁴ Membri reprezentând Parlamentul European și membri reprezentând parlamentele țărilor partenere din Europa de Est.

¹⁵ Conferința autorităților locale și regionale din Parteneriatul estic.

¹⁶ http://eeas.europa.eu/archives/docs/enp/pdf/financing-the-enp/cbc_2014-2020_programming_document_en.pdf

¹⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/danube/

în ianuarie 2017. Uniunea pentru Mediterana are un potențial unic în regiune de a reuni toți partenerii implicați și de a aduce beneficii directe în regiune, îndeosebi în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, spiritul antreprenorial, mediul, apa și infrastructura. Acest lucru este ilustrat de reuniunile ministeriale ale Uniunii pentru Mediterana, în cadrul cărora miniștrii au convenit cu privire la prioritățile comune în domeniile cheie, cum ar fi economia albastră (noiembrie 2015)¹⁸, ocuparea forței de muncă și munca (septembrie 2016)¹⁹ și energia (decembrie 2016)²⁰. Prima reuniune ministerială a Uniunii pentru Mediterana privind cooperarea și planificarea regională (iunie 2016) a condus la o mai mare implicare a țărilor partenere în cadrele de cooperare regională, cu accent pe inițiativele și proiectele concrete, tangibile. O reuniune ministerială a Uniunii pentru Mediterana privind apa, organizată în aprilie 2017, a aprobat elaborarea Agendei Uniunii pentru Mediterana în domeniul apei pentru regiune²¹. Miniștrii afacerilor externe din Uniunea pentru Mediterana au aprobat la 23 ianuarie 2017, la Barcelona, o foaie de parcurs²² cu propuneri concrete de revizuire a priorităților existente și de accentuare a sinergiilor. UE a continuat să depună eforturi în vederea organizării unei reuniuni ministeriale a Uniunii pentru Mediterana privind comerțul. Grupul de lucru al experților în economia digitală a fost instituit pentru a soluționa problemele legate de economia digitală la nivel regional.

De asemenea, UE și-a intensificat cooperarea cu Liga Statelor Arabe (LSA). În cadrul dialogului strategic UE-LSA, lansat în noiembrie 2015 la Bruxelles, două grupuri de lucru noi – privind combaterea criminalității organizate transnaționale și migrația internațională – au fost adăugate la cele deja existente privind combaterea terorismului, armele de distrugere în masă, gestionarea crizelor, alerta timpurie și răspunsul în caz de criză, precum și acordarea de asistență umanitară. Până în prezent, aceste grupuri de lucru s-au concentrat pe dialogul politic și schimbul de cele mai bune practici. Reuniunea ministerială UE-LSA de la Cairo, din decembrie 2016, a confirmat Programul de lucru comun, care pune accent pe activitățile legate de gestionarea crizelor, societatea civilă, drepturile omului, diplomația, observarea alegerilor și participarea sporită a femeilor la dezvoltarea economică. ÎR/VP a participat la summitul anual al LSA, care s-a desfășurat în Iordania în martie 2017.

Cooperarea UE cu Organizația de Cooperare Islamică a primit un nou impuls odată cu succesul înregistrat prin organizarea în comun, în ianuarie 2016 la New York, a unui eveniment la nivel înalt privind discriminarea și ura împotriva musulmanilor.

De la lansarea sa în anul 2014, Forumul anual al societății civile pentru vecinătatea sudică de la Bruxelles a reprezentat un element esențial al procesului constant de consultare cu societatea civilă în cadrul unei inițiative care urmărește să consolideze mecanisme de dialog între societatea civilă, UE și autoritățile țărilor din vecinătatea sudică. Discuțiile importante derulate în cadrul Forumului din 2016 s-au axat pe migrație și mobilitate, reducerea

---

¹⁸ https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/sites/maritimeforum/files/2015-11-17-declaration-on-blue-economy_en_0.pdf

¹⁹ <http://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2016/09/UfM-Ministerial-Declaration-Employment-and-Labour.pdf>

²⁰ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15224-2016-INIT/en/pdf>

²¹ www.consilium.europa.eu/en/meetings/gac/2017/04/st08307_en17_pdf/

²² <http://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2017/01/UfM-Roadmap-23-JAN-2017.pdf>

inegalităților și spațiul de acțiune tot mai redus pentru societatea civilă. Fundația Anna Lindh, cu rețeaua sa de 5 000 de organizații ale societății civile în 42 de țări din cadrul Uniunii pentru Mediterana, continuă să fie principalul interlocutor al UE în materie de dialog intercultural și de promovare a înțelegerii reciproce.

UE a sprijinit crearea SESAME²³, o inițiativă unică de diplomație științifică internațională, cu sediul în Iordania, concepută ca o inițiativă științifică pentru pace. Acesta este primul centru internațional de cercetare major din Orientul Mijlociu. Inițiativa include, de asemenea, țări situate dincolo de vecinătatea europeană (Bahrain, Iran, Pakistan și Turcia).

S-au înregistrat, de asemenea, progrese semnificative în direcția instituirii parteneriatului în domeniul cercetării și inovării în zona mediteraneeană (PRIMA), al cărui obiectiv este de a dezvolta soluții noi pentru gestionarea durabilă a apei și pentru o producție durabilă de alimente.

UE este, de asemenea, interesată să participe la alte forme de cooperare regională și să le încurajeze, mai ales în vecinătatea sudică, unde cooperarea regională este limitată. În acest sens, UE participă la diversele formate ale Dialogului 5 + 5²⁴ și este un puternic susținător al intensificării cooperării între țările din Maghreb.

În plus, UE este angajată în discuții cu toate statele africane, inclusiv cu țările din Africa de Nord, în cadrul Strategiei comune Africa-UE²⁵ și prin cooperarea cu Uniunea Africană. Comisia și Înalțul Reprezentant au adoptat recent o comunicare comună²⁶ pentru a da un nou impuls parteneriatului strategic cu Africa.

În ansamblu, UE lucrează la îmbunătățirea comunicării strategice și la dezvoltarea de strategii adaptate la publicul-țintă, atât în est, cât și în sud. În special, programul OPEN²⁷ contribuie la activități de comunicare mai precis orientate, utilizând sondaje de opinie periodice și direcționând mesajele în țările PEV prin intermediul campaniilor bazate pe platformele de comunicare socială, al contactelor interpersonale și al formării în domeniul mass-mediei. De asemenea, utilizarea culturii ca instrument de diplomație publică va contribui la sporirea vizibilității UE și la consolidarea poziției acesteia ca actor internațional în regiunea de vecinătate.

3. PROGRESE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PRIORITĂȚILE-CHEIE

Obiectivul general al PEV revizuite este acela de a sprijini stabilizarea situației din vecinătatea Europei și a rezilienței acesteia. Îndeplinirea acestui obiectiv este urmărită prin acțiuni precis orientate care reflectă domeniile prioritare de interes ale UE, astfel cum sunt menționate în PEV revizuită: buna guvernare, democrația, statul de drept și drepturile omului; dezvoltarea economică ca factor de stabilizare; securitatea; și migrația și mobilitatea.

---

²³ Sursa luminoasă sincrotron pentru știință experimentală și aplicații în Orientul Mijlociu în Orientul Mijlociu.

²⁴ Acest format include 5 țări de pe malul nordic al Mării Mediterane (Spania, Franța, Italia, Malta și Portugalia) și 5 de pe malul sudic (Algeria, Libia, Maroc, Mauritania și Tunisia).

²⁵ http://www.africa-eu-partnership.org/sites/default/files/documents/eas2007_joint_strategy_en.pdf

²⁶ JOIN(2017) 17 final, 4 mai 2017.

²⁷ Programul OPEN Neighbourhood a fost lansat în noiembrie 2015.

UE și partenerii săi înțeleg deopotrivă că trebuie acordată o atenție deosebită reformelor menite să consolideze serviciile publice esențiale, precum și reziliența societăților și a comunităților în ceea ce privește adaptarea la schimbările rapide și la presiunile externe. De asemenea, aceste reforme permit UE să ofere cetățenilor beneficii concrete, de exemplu prin liberalizarea vizelor, sprijinul pentru crearea de oportunități și ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și o mai mare flexibilitate în abordarea relațiilor economice și comerciale ale fiecărei țări cu UE.

Buna guvernare, democrația, statul de drept și drepturile omului

Stabilitatea UE însăși se bazează pe bună guvernare, democrație, statul de drept și drepturile omului, iar promovarea reformelor în aceste domenii este esențială pentru obiectivul de stabilizare al PEV. UE sprijină eforturile de promovare a statului de drept și a valorilor democratice, inclusiv reforma sistemului judiciar și independența acestuia, combaterea corupției, protecția drepturilor omului, libertățile fundamentale și dialogul cu societatea civilă. Acestea ocupă un loc de frunte în cadrul discuțiilor privind prioritățile parteneriatelor și agendele de asociere revizuite. Prin intermediul dialogului politic, UE continuă să colaboreze cu partenerii cu privire la promovarea respectării angajamentelor internaționale în domeniul drepturilor omului.

În unele țări din cadrul PEV au avut loc alegeri. Majoritatea au fost organizate în conformitate cu standardele internaționale aplicabile pentru alegeri democratice și transparente. În Egipt, măsurile instituționale prevăzute în foaia de parcurs tranzitorie au fost finalizate la sfârșitul lui 2015, când au fost organizate alegeri legislative. Alegerile parlamentare din Iordania au fost evaluate drept „transparente și bine gestionate” de către o misiune a UE de observare a alegerilor²⁸. UE a sprijinit în mod constant dezvoltarea sistemului electoral al Iordaniei și, în februarie 2017, a adoptat un nou program în valoare de 15 milioane EUR²⁹ pentru a consolida și mai mult guvernarea democratică. O misiune de experți electorali a UE a fost prezentă în cadrul alegerilor parlamentare organizate în Maroc în luna octombrie 2016; acestea au fost evaluate ca reprezentând un pas înainte în procesul de consolidare a programului de reforme asumat de Maroc din 2011³⁰. Alegerile parlamentare din Georgia au fost evaluate pozitiv de misiunea de observare a alegerilor a OSCE-ODIHR (Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa/Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului), care a considerat că acestea au fost „competitive și bine administrate, iar libertățile fundamentale au fost în general respectate”³¹. Misiunea internațională de observare a alegerilor pentru alegerile parlamentare din Belarus din septembrie 2016 a remarcat disponibilitatea autorităților de a se angaja în reforme electorale și primele măsuri întreprinse de Belarus pentru a aborda unele

---

²⁸ https://eeas.europa.eu/election-observation-missions/eom-jordan-2016_en/16317/European%20Union%20Election%20Observation%20Mission%20to%20Jordan%20presents%20its%20final%20report%20including%20recommendations%20for%20further%20improvement%20of%20elections

²⁹ https://eeas.europa.eu/delegations/jordan/20411/european-union-supports-jordan-political-and-environmental-reforms-eu115-million_en

³⁰ https://www.ecoi.net/file_upload/1226_1481615902_morocco-elections.pdf

³¹ <http://www.osce.org/odihr/elections/georgia/273226>

probleme de lungă durată, însă o serie de recomandări-cheie ale OSCE/ODIHR și ale Comisiei de la Veneția rămân nesoluționate. Aceasta demonstrează necesitatea unei reforme electorale cuprinzătoare ca parte a procesului de democratizare mai amplu.

Deficiențele la nivelul statului de drept, corupția, slaba capacitate administrativă și lipsa de răspundere continuă să existe în multe dintre țările vecine, ceea ce împiedică dezvoltarea economică și politică, atât la est, cât și la sud.

În 2016, Comisia a elaborat, în strânsă cooperare cu OCDE/SIGMA, principiile administrației publice (PAR), care trebuie folosite ca un cadru de referință pentru țările PEV care s-au angajat pe calea reformei administrațiilor lor în conformitate cu practicile și principiile de bună guvernare recunoscute la nivel internațional.

Cu sprijinul UE, Tunisia, Georgia și Ucraina au pus în aplicare reforme majore în domeniul justiției, statului de drept și combaterii corupției, alături de reforma administrației publice. În planul de dezvoltare pe cinci ani (2016-2020), Tunisia a prezentat planuri pentru îmbunătățiri suplimentare în domeniul guvernării (în special în ceea ce privește reforma administrației publice și combaterea corupției). Georgia și-a intensificat eforturile de combatere a micii corupții cu un pachet de reforme în domeniul justiției. În Ucraina, au fost derulate programe de mare amploare pentru a încuraja descentralizarea, aplicarea principiilor administrației publice, combaterea corupției și statul de drept, cu asistența acordată de Grupul de sprijin pentru Ucraina și de Misiunea UE de consiliere pentru reforma sectorului securității civile. În Moldova, mai multe legi privind reforma sectorului justiției, principiile administrației publice și combaterea corupției au fost adoptate în 2016, iar punerea lor în aplicare este încă în curs. În Armenia, a fost ratificat în 2017 un nou program guvernamental privind principiile administrației publice, în timp ce, în Azerbaidjan, sunt accelerate activitățile de promovare a principiilor administrației publice. Algeria, Maroc și Tunisia depun eforturi pentru modernizarea gestionării finanțelor publice. În Liban, o lungă perioadă de impas politic a fost depășită odată cu alegerea unui președinte și formarea unui guvern, dar se mențin deficiențe la nivelul transparenței și eficienței instituțiilor guvernamentale, în special în ceea ce privește corupția. Alegerile municipale s-au desfășurat cu succes în luna mai 2016, fiind în continuare așteptate alegerile parlamentare. UE și-a continuat cooperarea intensă cu Israel într-o gamă largă de sectoare. Cu toate acestea, valorificarea întregului potențial al relației depinde de progresele înregistrate în ceea ce privește procesul de pace din Orientul Mijlociu. UE a investit considerabil în Autoritatea Palestiniană pentru a promova reforme fundamentale, în special în ceea ce privește guvernarea, consolidarea fiscal-bugetară și cadrul de reglementare. Ocupația exercitată în continuare și separarea dintre Cisiordania și Gaza rămân obstacole în procesul de construcție a statului palestinian.

Ultimii doi ani au înregistrat o deteriorare semnificativă a drepturilor omului ca urmare a conflictelor armate din Libia, din Siria și din estul Ucrainei, a anexării ilegale a Crimeei și Sevastopolului de către Rusia și a atacurilor teroriste. În unele țări, tendințele antidemocratice au condus la încălcări ale libertăților fundamentale, la persecutarea apărătorilor drepturilor omului și la subminarea instituțiilor democratice. UE continuă să monitorizeze cu atenție aceste tendințe, care au ocupat un loc proeminent în dialogurile sale politice la nivel bilateral, dar și în foruri multilaterale, precum și să mențină contacte regulate cu organizațiile de

apărare a drepturilor omului și apărătorii drepturilor omului. Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului (IEDDO) rămâne un instrument esențial, inclusiv în cele mai dificile situații, pentru a oferi sprijin continuu apărătorilor individuali ai drepturilor omului, precum și organizațiilor societății civile (CSO) care activează în domeniul drepturilor omului și al democratizării. Sprijinul financiar acordat de UE Fondului European pentru Democrație (FED) a fost, de asemenea, reînnoit în vederea furnizării de asistență pentru organizațiile de promovare și persoanele fizice din țările în care promovarea drepturilor omului a devenit dificilă.

În 2016, UE a început să pună în aplicare abordarea bazată pe drepturi, cuprinzând toate drepturile omului, ca unul dintre principiile directe ale asistenței financiare acordate în cadrul IEV și ca oportunitate de a integra în mod mai eficace protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Cooperarea cu organizațiile societății civile reprezintă o parte esențială a relațiilor UE cu toate țările din cadrul PEV. UE a continuat să conteste reducerea spațiului disponibil pentru acțiunea societății civile în întreaga vecinătate și apără drepturile la libertatea de exprimare și de asociere în vederea consolidării unei culturi civice active și reziliente. UE înregistrează progrese în ceea ce privește politica sa de a intra în contact cu organizații mai mici și mai noi, inclusiv cu cele din afara capitalelor, și pune în aplicare foi de parcurs pentru colaborarea cu societatea civilă³². Inițiativele *Civil Society Fellowship* (Bursele societății civile) sunt puse în aplicare, în prezent, prin intermediul unor programe complete care se desfășoară atât în sud, cât și în est, adresându-se organizațiilor de tineret și grupurilor pentru politici. În Tunisia, societatea civilă dinamică este consultată periodic în perioada premergătoare reuniunilor instituționale și negocierilor privind DCFTA, parteneriatul pentru mobilitate și alte aspecte. În Georgia, Iordania, Liban și Maroc, UE s-a adresat unui număr mai mare ca oricând de actori din domeniul politic, social, cultural și al drepturilor omului. În Egipt, sprijinirea societății civile reprezintă un element central al asistenței bilaterale a UE, având în vedere rolul pe care organizațiile independente ale societății civile îl pot juca în ceea ce privește contribuția la stabilitatea și securitatea durabile. UE cooperează foarte bine și foarte strâns cu societatea civilă bine dezvoltată din Ucraina. Au fost stabilite obiective specifice în ceea ce privește creșterea capacității organizațiilor societății civile de a participa la dialoguri legate de politici cu guvernele naționale și cu UE, sporirea calității dialogului structurat cu Forumul societății civile al Parteneriatului estic și cu platformele sale naționale.

În 2017, inițiativa „Tineri voci mediteraneene” a demarat pe baza programului „Tineri voci arabe” și și-a extins aria de acoperire la țările UE, precum și țările din vecinătatea sudică. Sub auspiciile Fundației Anna Lindh, rețeaua reunește tineri profesori, jurnaliști, antreprenori din domeniul social, precum și activiști pentru pace și democrație. Programul are ca obiectiv formarea competențelor viitorilor lideri privind dezbaterile și promovarea; aceștia vor fi pregătiți pentru o participare activă la inițiativele de elaborare a politicilor și pentru viața politică.

---

³² <https://europa.eu/capacity4dev/public-governance-civilsociety/minisite/eu-country-roadmaps-engagement-civil-society-introduction>

Cooperarea regională în domeniul statului de drept și al bunei guvernante a consolidat, într-o anumită măsură, societățile civile din vecinătatea sudică, cu accent pe egalitatea de gen și integrarea minorităților naționale.

Punerea în aplicare a Planului de acțiune al UE pentru egalitatea de gen 2016-2020³³ a condus la o analiză de gen obligatorie a tuturor propunerilor de proiecte și la integrarea perspectivei de gen în toate prioritățile parteneriatelor, agendele de asociere și rapoartele de țară. Aspectele de gen sunt integrate în documentul „EaP 20 deliverables for 2020” (20 de rezultate ale Parteneriatului estic pentru 2020).

Mecanismul bazat pe stimulente³⁴ al IEV („programul-cadru”) recunoaște angajamentul special față de reformele politice. Alocările pentru 2016 au fost efectuate pe baza unor evaluări ale progreselor înregistrate de 14 țări³⁵ pe calea unei democrații profunde și durabile. Pentru anul 2016, Georgiei, Tunisiei și Ucrainei le-au fost alocate fonduri suplimentare care au fost utilizate pentru a majora sprijinul pentru activitățile prioritare, inclusiv reforma administrației publice, combaterea corupției, statul de drept și sprijinirea societății civile.

Dezvoltarea economică ca factor de stabilizare

Dezvoltarea economică durabilă este esențială pentru stabilizarea țărilor din vecinătate și pentru consolidarea capacității acestora de a aborda unele dintre provocările care sunt de interes și pentru UE – de la fluxurile de migrație la radicalizare, instabilitate socială și nevoia urgentă de a asigura perspective pozitive pentru populația în creștere și predominant tânără. Cooperarea în acest domeniu urmărește să promoveze antreprenoriatul și să creeze un climat de afaceri atractiv, în special pentru IMM-uri, să dezvolte capitalul uman prin educație și formare profesională, să asigure condiții de piață transparente, să sprijine dezvoltarea economiei digitale, precum și a infrastructurii adecvate – toate acestea fiind esențiale pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă.

În ceea ce privește mediile de afaceri de la nivel național, în luna octombrie 2016 UE a lansat, împreună cu OCDE, un program comun privind promovarea investițiilor în regiunea Mării Mediterane³⁶, care promovează dialogul în materie de politici și inițiativele de sprijinire a guvernelor partenere în eforturile lor privind climatul de investiții și mediul de afaceri. Acest demers aduce beneficii populației prin creșterea economică generată prin comerț, o gamă mai largă de produse și servicii de o calitate mai bună la costuri mai mici pentru întreprinderi și consumatori, ceea ce determină nu numai creșterea importurilor, ci și o piață internă mai dezvoltată și îmbunătățirea oportunităților de export. Consolidarea justiției în materie comercială și a soluționării alternative a litigiilor, aprofundarea dialogului social și sporirea capacității de a furniza serviciile administrației publice vor contribui, de asemenea, la un mediu de afaceri mai bun.

³³ <https://europa.eu/capacity4dev/public-gender/minisite/eu-gender-action-plan-2016-2020>

³⁴ Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument european de vecinătate.

³⁵ Siria nu a fost inclusă în evaluarea din 2016, iar Israel nu participă la programul-cadru.

³⁶ <https://www.oecd.org/investment/Promoting-Investment-in-the-Mediterranean-EN.pdf>

Instituirea și punerea în aplicare a unor zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (DCFTA) cu Georgia, Moldova și Ucraina deschide noi oportunități de comerț și investiții, precum și un cadru mai stabil de funcționare pentru întreprinderile din UE și din regiune. UE este cel mai mare partener comercial pentru toți cei trei parteneri DCFTA. Procentul deținut de UE în volumul total al comerțului celor trei parteneri DCFTA a crescut în ultimii ani, iar în 2016 a ajuns la 55 % pentru Moldova, 41 % pentru Ucraina și 30 % pentru Georgia. De asemenea, UE este principalul partener comercial al Azerbaidjanului și Armeniei, procentajele deținute de UE din volumul total al comerțului acestora fiind de 47 % și, respectiv, 26 %. Pentru Belarus, UE este al doilea cel mai important partener comercial, cu un procentaj de 25 %³⁷.

În aprilie 2016, UE a acordat un contingent suplimentar scutit de taxe vamale pentru uleiul de măsline importat din Tunisia în 2016 și 2017³⁸. Această măsură comercială autonomă a reprezentat răspunsul de urgență al Uniunii în urma atacurilor teroriste din 2015 din Tunisia pentru a sprijini economia acesteia, a reduce presiunea migrației și tulburările sociale. Negocierile în vederea încheierii unui acord DCFTA între UE și Tunisia sunt în desfășurare. UE a oferit, de asemenea, sprijin pentru consolidarea sectorului agricol în Georgia, Moldova și Armenia. În septembrie 2016, Comisia a adoptat o propunere de regulament privind introducerea de măsuri comerciale autonome temporare pentru Ucraina³⁹.

Abordarea UE cu privire la fiecare dintre partenerii PEV reflectă nivelul de angajament al fiecărei țări față de parteneriatul reînnoit cu UE.

În luna iulie 2016, UE a acceptat aplicarea unor reguli de origine simplificate⁴⁰ pentru exportarea din Iordania a unei game variate de produse, pentru o durată de 10 ani, cu o evaluare la jumătatea perioadei, oferind oportunități de ocupare a forței de muncă atât pentru populația iordaniană, cât și pentru refugiații sirieni.

O serie de inițiative privind modernizarea economică și strategiile de antreprenariat vizează stimularea IMM-urilor prin Inițiativa UE pentru incluziune financiară în sud și inițiativa *EU4business* în est. La nivel regional, au fost lansate noi acțiuni de consolidare a legăturilor dintre UE și instituțiile de sprijin pentru întreprinderi din est și din sud, precum și în sprijinul antreprenoriatului social ca factor inovator pentru crearea de locuri de muncă, în special în rândul tinerilor. Atât în est, cât și în sud, UE a oferit oportunități substanțiale pentru o serie de IMM-uri și întreprinderi cu capitalizare medie. Această asistență este furnizată prin intermediul instituțiilor financiare internaționale (IFI) și al instituțiilor de dezvoltare din statele membre în cadrul Facilității de investiții pentru vecinătate (FIV). UE, în cooperare cu instituțiile financiare, a adoptat programe substanțiale pentru a ajuta IMM-urile din Georgia, Ucraina, Moldova, Tunisia și Maroc să facă față provocărilor în materie de pregătire tehnică, competitivitate și integrare a lanțului valoric ale unei cooperări comerciale mai strânse, inclusiv în sectoare-cheie precum agricultura și industria prelucrătoare. În Maroc, aceste facilități financiare completează programul „Creșterea verde și Competitivitatea”, care

---

³⁷ Date ComTrade, 2016

³⁸ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/RO/1-2015-460-RO-F1-1.PDF>

³⁹ COM(2016) 631 final din 29 septembrie 2016.

⁴⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016D1436&from=RO>

vizează îndeosebi IMM-urile și îmbunătățirea mediului de afaceri. În ceea ce privește Egiptul, în 2016 UE a adoptat un nou program intitulat „Facilitatea UE pentru o creștere favorabilă incluziunii și crearea de locuri de muncă”⁴¹ pus în aplicare prin intermediul FIV. În Libia, facilitățile de formare online în cooperare cu Centrul național pentru IMM-uri stimulează capacitatea de inserție profesională a tinerilor.

Un accent sporit a fost plasat, în țările Parteneriatului Estic, pe reunirea direcțiilor de cooperare în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și capacitatea de inserție profesională. Programul *EU4Youth* recent adoptat abordează capacitatea de inserție profesională a tinerilor și tinerii defavorizați din est, precum și participarea activă a tinerilor în societate și în economie, prin dezvoltarea competențelor necesare pe piața forței de muncă și prin sprijinirea acestora pentru a deveni lideri și antreprenori. În Azerbaidjan, UE contribuie la modernizarea sistemelor de educație și formare profesională ale țării și la îmbunătățirea corelării acestora cu necesitățile pieței forței de muncă. În Georgia, Moldova și Armenia, UE continuă să sprijine dezvoltarea rurală și agricultura sustenabilă prin cea de a treia fază a Programului European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală pentru țările din vecinătatea Uniunii Europene (ENPARD). Pentru a dezvolta economia digitală⁴², țările din Parteneriatul Estic au convenit în 2016 să își axeze cooperarea digitală pe 6 teme prioritare: cadrul legislativ privind (tele)comunicațiile; încrederea și securitatea cibernetică; competențele digitale; inovarea și întreprinderile nou-înființate în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor; relațiile comerciale electronice, inclusiv comerțul electronic, vama electronică și serviciile logistice electronice; și serviciile de e-sănătate. Pentru fiecare din aceste teme au fost stabilite rețele regionale în cadrul Parteneriatului estic și au fost elaborate planuri de acțiune pentru perioada 2017-2020.

Activitățile de punere în aplicare a politicii de dezvoltare regională în țările partenere din cadrul Parteneriatului estic au continuat. De exemplu, în 2016, Moldova a adoptat o nouă Strategie națională multianuală de dezvoltare regională pentru perioada 2016-2020⁴³, la fel ca și Armenia pentru perioada 2016-2025⁴⁴. În sud, descentralizarea și regionalizarea sunt elemente esențiale ale tranziției din Tunisia. Evoluțiile importante derulate aici în 2016 includ înființarea unui minister al afacerilor locale și mediului⁴⁵, precum și adoptarea unui nou plan de dezvoltare teritorială pentru 2016⁴⁶.

Având în vedere procentajul mare de tineri din totalul populației din sud, sectorul educației reprezintă o prioritate. Programe de educație și formare profesională (EFP) sunt sprijinite în Iordania, Maroc, Algeria, Egipt și Tunisia. În decembrie 2016, UE și Tunisia au lansat un parteneriat pentru tineret, cu un accent special pe educație, formare profesională, ocuparea

---

⁴¹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/c_2016_6633_egypt_aap_2016_part_2_aap_2017_part_1_annex_1.pdf

⁴² <https://europa.eu/capacity4dev/file/30742/download?token=r01Vw6AD>

⁴³ http://particip.gov.md/public/files/Moldova_2020_ENG1.pdf

⁴⁴ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/armenia_development_strategy_for_2014-2025.pdf

⁴⁵ Ministre des affaires locales et de l'environnement

⁴⁶ <http://www.tunisia2020.com/plan-2016-2020/>

forței de muncă și mobilitate. Sectoarele învățământului primar și secundar sunt sprijinite prin mecanismul PEGASE⁴⁷, precum și prin contribuția UE la UNRWA⁴⁸ în Palestina.

Cooperarea în materie de educație și tineret este sprijinită prin programul Erasmus+. Numai prin proiectele din 2016, 4 900 de studenți și cadre didactice universitare din sudul Mediteranei și 4 100 de studenți și cadre didactice universitare din cadrul Parteneriatului estic vor primi sprijin pentru a studia, a preda sau a urma cursuri de formare în Europa (în timp ce 2 400, respectiv 1 900 de europeni se vor muta în țările vecine menționate). 57 de noi proiecte de consolidare a capacităților vor sprijini în continuare modernizarea sistemelor de învățământ superior și universitățile din țările învecinate.

În 2016, aproximativ 8 900 de tineri și lucrători tineri din țările vecine au participat la proiecte de educație nonformală precum schimburi, cursuri de formare și activități de voluntariat (6 700 din Parteneriatul estic și 2 200 din sudul Mediteranei).

Ca urmare a programului *EU4Youth*, a fost introdusă o nouă „fereastră de parteneriat oriental pentru tineret” în cadrul Erasmus+ pentru consolidarea capacităților organizațiilor de tineret în ceea ce privește angajamentul civic și antreprenoriatul. În mod similar, o fereastră pentru tineret a fost lansată în Tunisia.

Cercetarea și inovarea au fost stimulate în 2016 prin lansarea *EU4Innovation*, care urmărește să ofere un cadru unic vizibil pentru toate activitățile UE de sprijinire a consolidării capacităților de inovare ale țărilor din Parteneriatul estic. Două acorduri, fiecare în valoare de 50 de milioane EUR, au fost semnate cu bănci din Ucraina și Georgia în cadrul programului InnovFin al Băncii Europene de Investiții, care oferă garanții pentru împrumuturi întreprinderilor inovatoare.

Pe lângă Erasmus+, participarea la „Europa creativă” (pentru Georgia, Moldova, Ucraina și Tunisia), COSME⁴⁹ și Orizont 2020, inclusiv la acțiunile Marie Skłodowska-Curie, deschide noi oportunități de cooperare pentru administrații, întreprinderi, universități, operatori din domeniul cultural și audiovizual, profesioniști, tineri, studenți și cercetători. Inițiativa Connect a Parteneriatului estic permite cercetătorilor și studenților din cadrul Parteneriatului estic să colaboreze virtual cu omologii lor din peste 10 000 de instituții de cercetare și de învățământ din Europa. Programul de cultură și creativitate din cadrul Parteneriatului estic oferă un sprijin important consolidării capacităților pentru dezvoltarea și profesionalizarea sectorului cultural în țările care fac parte din Parteneriatul estic. Tunisia, Georgia și Armenia s-au asociat inițiativei Orizont 2020 în 2016 (alăturându-se Moldovei, Ucrainei și Israelului). Armenia a aderat la COSME în ianuarie 2016, iar Ucraina a ratificat acordul COSME în februarie 2017. În plus, Ucraina s-a alăturat Programului de cercetare și formare Euratom.

Activitățile de consolidare a capacităților în materie de specializare inteligentă, lansate de Comisia Europeană în 2016 împreună cu Tunisia, Moldova și Ucraina, au un potențial solid

---

⁴⁷ Mécanisme Palestino-Européen de Gestion de l'Aide Socio-Economique: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-08-94_en.htm

⁴⁸ Agenția Organizației Națiunilor Unite de Ajutorare și Lucrări pentru Refugiații Palestinieni din Orientul Apropiat.

⁴⁹ Programul Europei pentru întreprinderi mici și mijlocii.

de stimulare a dezvoltării economice bazate pe inovare în țările partenere PEV și vor continua în 2017.

Securitatea energetică este esențială pentru stabilitatea politică și socială în vecinătate, iar UE este, prin urmare, activă în ceea ce privește promovarea în special a utilizării surselor regenerabile de energie și a eficienței energetice. UE intensifică coordonarea cu instituțiile financiare internaționale (IFI) prin acțiuni precis orientate, inclusiv prin acțiuni privind eficiența energetică, într-o serie de țări-pilot (Tunisia, Georgia și Ucraina), în care asistența financiară va fi însoțită de reforme în materie de reglementare. UE a continuat să dezvolte un parteneriat strategic cu Algeria în domeniul energiei. În acest context, în 2016, a avut loc la Alger un forum de afaceri privind energia între UE și Algeria, soldat cu succes, iar un nou proiect de cooperare a fost lansat pentru a sprijini sursele regenerabile de energie și eficiența energetică⁵⁰. În Egipt, UE a contribuit la finanțarea celui mai mare parc eolian din lume, iar în Maroc, la finanțarea celei mai mari centrale solare. În Iordania, UE a finanțat două instalații-pilot, una pentru producția de energie eoliană și cealaltă pentru energia solară concentrată.

Interconectivitatea și eficiența energetică reprezintă una dintre cele patru priorități ale summitului de la Riga, fiindu-le alocat un procentaj de 38 % din fondurile regionale. UE a semnat un Memorandum de înțelegere privind parteneriatul strategic în domeniul energiei cu Ucraina în noiembrie 2016, care are drept obiectiv extinderea cooperării în toate domeniile prioritare acoperite de uniunea energetică și integrarea pieței energiei din Ucraina mai aproape de cea europeană. De asemenea, s-au realizat progrese în ceea ce privește consolidarea interconexiunilor energetice dintre Moldova și România, odată cu semnarea acordurilor de împrumut pentru construirea interconexiunii de gaze Ungheni-Chișinău și cu finalizarea studiului de fezabilitate privind interconexiunile de energie electrică. În Georgia și Azerbaidjan, lucrările de extindere a Gazoductului Caucazului de Sud sunt în curs, acestea constituind prima etapă a coridorului sudic al gazelor către UE.

Noul program *EU4Energy*, lansat în iunie 2016, se axează pe securitatea energetică, energia durabilă și dezvoltarea pieței, reunind vecinătatea estică cu Asia Centrală. Fondul Parteneriatului privind eficiența energetică și mediul pentru Europa de Est (E5P) a fost extins din punct de vedere geografic dincolo de Ucraina și Moldova, până în Armenia, Georgia și, mai recent, Belarus.

Miniștrii energiei din cadrul Uniunii pentru Mediterana au adoptat, în decembrie 2016, o declarație privind energia⁵¹, promovând integrarea surselor de energie regenerabile, sprijinind utilizarea și extinderea soluțiilor în materie de eficiență energetică, consolidând securitatea energetică, promovând interconexiunile, investițiile și consolidarea capacităților prin intermediul a trei platforme tematice care acoperă domeniile de politică prioritare ale gazelor naturale, integrării piețelor energiei electrice și energiei din surse regenerabile și eficienței energetice.

Această cooperare în materie de energie este strâns legată de activitatea în domeniul schimbărilor climatice. Acțiunile privind mediul au continuat pe baza dialogului politic și sunt

---

⁵⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-08-94_en.htm

⁵¹ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15224-2016-INIT/en/pdf>

sprijinite de proiecte bilaterale în desfășurare (în principal prin înfrățire, asistență tehnică, TAIEX și FIV) și programe regionale. Cele mai multe dintre țările PEV au semnat Acordul de la Paris privind schimbările climatice și multe dintre acestea l-au ratificat în 2016 și la începutul anului 2017. În pofida unor inițiative în acest domeniu, reformele rămân fragmentate, iar voința politică la nivel înalt de a asigura reziliența în legătură cu impactul schimbărilor climatice rămâne scăzută. UE și Maroc au cooperat îndeaproape în contextul pregătirilor pentru cea de a douăzeci și doua sesiune a Conferinței părților (COP 22) la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, care a avut loc în noiembrie 2016 la Marrakech.

În ceea ce privește transportul și conectivitatea, în iunie 2016 s-a ajuns la un acord la nivel înalt între miniștrii UE și cei din Parteneriatul estic cu privire la hărțile orientative pentru extinderea rețelei centrale TEN-T la țările partenere din est, iar procedurile sunt în curs. Scopul este acela de a asigura coordonarea, standardizarea și prioritizarea necesare ale investițiilor majore în această rețea centrală de transport, inclusiv a proiectelor la scară mică destinate înlăturării blocajelor. Siguranța rutieră în regiunea PEV constituie un alt sector-cheie al cooperării. Într-o declarație emisă în iunie 2016⁵², miniștrii parteneri europeni și mediteraneeni au salutat lucrările tehnice desfășurate cu privire la hărțile orientative destinate extinderii TEN-T la regiunea mediteraneeană.

Proiecte de asistență tehnică în domeniul siguranței și securității maritime sunt în curs în țările estice, fiind puse în aplicare de Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă. Agenția Europeană de Siguranță a Aviației oferă asistență în domeniul aviației civile, siguranței și securității. Turcia, Iran și unele țări din Asia Centrală participă, de asemenea, la aceste proiecte. UE a încheiat acorduri privind transportul aerian cu Moldova și Georgia. În sud, proiecte regionale de asistență tehnică sunt derulate în domeniile siguranței maritime, siguranței aviației, transportului rutier, transportului feroviar, transportului urban și logisticii. Acorduri cuprinzătoare privind transportul aerian încheiate între UE și Maroc, Israel, Iordania – și aflate în discuție cu Tunisia – contribuie la stimularea dezvoltării socioeconomice durabile și a conectivității.

UE colaborează cu partenerii PEV pentru a sprijini reformele privind sănătatea, pentru a consolida sistemele de sănătate și pentru a asigura acoperirea universală prin asigurări de sănătate, ceea ce va contribui la stimularea coeziunii sociale și la creșterea economică.

Securitatea

Regiunile din est și din sud suferă de pe urma conflictelor active și a celor înghețate, soldate cu un număr semnificativ de victime, de persoane strămutate în interiorul țării și de refugiați, precum și cu incertitudini politice și economice de amploare. Terorismul, extremismul violent și diversele forme de criminalitate organizată afectează atât UE, cât și țările vecine. Din aceste motive, o securitate sporită reprezintă un obiectiv comun relevant pentru toate țările din cadrul PEV.

---

⁵² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10226-2016-INIT/en/pdf>

În materie de gestionare a crizelor și de răspuns, o serie de misiuni PSAC civile și de misiuni de asistență la frontieră au fost trimise în Ucraina, Georgia, Moldova, Palestina și Libia și sunt susținute financiar de statele membre ale UE sau de fondurile fiduciare ale PSAC. În Ucraina, UE a furnizat aproximativ două treimi din bugetul și observatorii Misiunii speciale de monitorizare din Ucraina (incluzând contribuțiile individuale furnizate de statele membre ale UE). Misiunea UE de consiliere pentru reforma sectorului securității civile (EUAM Ucraina) oferă consiliere strategică Ucrainei cu privire la dezvoltarea unor servicii de securitate eficiente, sustenabile și responsabile, pentru a contribui la consolidarea rezilienței țării și a statului de drept. Misiunea de Poliție a Uniunii Europene pentru teritoriile palestiniene (EUPOL COPPS) a sporit angajamentul mai vizibil al UE pentru sprijinirea forțelor de securitate ale Autorității Palestiniene (AP), contribuind, de asemenea, la facilitarea dialogului și la consolidarea încrederii în domeniul securității între Autoritatea Palestiniană și autoritățile de securitate israeliene. De la adoptarea revizuirii PEV, peste 2 000 de angajați ai partenerilor din est și din sud au beneficiat de cursuri de formare specializată și generică oferite de Colegiul European de Securitate și Apărare în ceea ce privește PSAC, reforma sectorului securității, consolidarea păcii și protecția civililor. Ucraina, Georgia și Moldova participă la misiunile/operațiunile PSAC ale UE cu sprijin financiar din partea statelor membre ale UE. În Declarația lor comună din 2016⁵³, UE și NATO s-au angajat să își intensifice cooperarea și coordonarea printr-un set de măsuri concrete care urmăresc sprijinirea eforturilor partenerilor din vecinătatea estică și sudică de consolidare a capacităților, precum și sporirea rezilienței acestora. UE și-a consolidat colaborarea cu partenerii PEV în ceea ce privește amenințările hibride și identificarea și furnizarea de măsuri de sprijin pentru atenuarea acestora. Algeria a semnat un acord administrativ cu UE în materie de protecție civilă în vederea îmbunătățirii cooperării în domeniul gestionării riscului de dezastru. Activitățile de asistență umanitară au demarat, de asemenea, în cadrul dialogului strategic dintre UE și Liga Statelor Arabe.

UE a sprijinit dialogurile constante privind conflictele care afectează Ucraina, Georgia, Moldova, Armenia și Azerbaidjan, cu scopul de a ajunge la soluții pașnice și durabile. În Georgia, UE coprezidează dezbaterile internaționale de la Geneva în vederea soluționării conflictului și pledează pentru continuarea contactelor interpersonale pe întregul teritoriu al Georgiei. În calitate de observator activ în formatul 5+ 2⁵⁴ pentru procesul de soluționare a conflictului din Transnistria, inclusiv prin prezentarea de propuneri formulate de misiunea UE de asistență la frontieră (EUBAM) finanțată de UE pentru a soluționa probleme concrete, și cu elemente ale măsurilor de consolidare a încrederii, UE a sprijinit eforturile întreprinse în 2016 de președinția germană a OSCE. Aceste eforturi au condus la relansarea tratativelor pentru găsirea unei soluții la Berlin, în iunie 2016, și la adoptarea unui protocol între părți cu privire la principalele chestiuni care trebuie rezolvate pentru a favoriza soluționarea unui conflict care afectează Moldova de 25 de ani. Începând cu 1 ianuarie 2016, normele privind zona de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare dintre UE și Moldova⁵⁵ au fost extinse la Transnistria, fapt ce a permis operatorilor economici cu sediul în această regiune să beneficieze în continuare de schimburi comerciale preferențiale cu UE. Conflictul din

---

⁵³ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/07/08-eu-nato-joint-declaration/>

⁵⁴ Transnistria, Moldova, Ucraina, Rusia și OSCE, plus SUA și UE ca observatori externi.

⁵⁵ http://eeas.europa.eu/archives/delegations/moldova/documents/eu_moldova/argumentaire_en.pdf

Nagorno-Karabakh a înregistrat o escaladare gravă în 2016. UE continuă să facă apel la ambele părți să respecte acordul de încetare a focului, să modereze tonul discursurilor și să se angajeze în discuții de fond pentru pace sub auspiciile Grupului de la Minsk din cadrul OSCE. Vizitele frecvente ale Reprezentantului Special al Uniunii Europene (RSUE) în regiune sprijină eforturile copreședinților Grupului de la Minsk și activitățile de consolidare a păcii aflate în curs, reprezentând o dovadă a interesului și mizei UE în soluționarea pașnică a acestui conflict prelungit.

Cooperarea cu partenerii din sud în materie de combatere a terorismului și de prevenire a radicalizării care conduce la extremismul violent a fost consolidată. Dialoguri consolidate privind securitatea și combaterea terorismului și vizite la nivel înalt au avut loc în regiune, în special în Tunisia, Liban, Iordania, Israel și Egipt, conducând la rezultate concrete. Experți în materie de combatere a terorismului/securitate au fost trimiși în delegațiile UE din Algeria, Iordania, Libia, Maroc, Tunisia și Liban, cu sprijinul direct al statelor membre, pentru a contribui la o mai bună cunoaștere a contextului local, precum și la definirea unor proiecte precis orientate de consolidare a capacităților, bazate pe dovezi concrete. Aceștia acționează, de asemenea, ca puncte de referință în ceea ce privește combaterea terorismului și a extremismului violent pentru contrapărțile de la nivel local și internațional, de exemplu în cadrul platformei de coordonare a donatorilor din Tunisia sau al reuniunilor Forumului mondial pentru combaterea terorismului.

Reforma sectorului de securitate (RSS) este esențială pentru stabilizarea pe termen lung a vecinătății, atât ca mijloc de creare a unor instituții responsabile, cât și ca parte a măsurilor de consolidare a păcii și încrederii. Sprijinul acordat de UE pentru RSS în țări terțe este, în prezent, încadrat în politica UE privind RSS⁵⁶ recent adoptată. La sfârșitul anului 2016, UE a lansat o evaluare tematică a sprijinului acordat de UE pentru RSS în țările vizate de politica de vecinătate și de extindere.⁵⁷ Moldova a fost prima țară în care UE a trimis un nou consilier RSS pentru a oferi orientări cu privire la punerea în aplicare a strategiei de securitate națională, dezvoltarea cadrului și a capacităților naționale în ceea ce privește PSAC și facilitarea participării Moldovei la misiuni și operații.

Sprijinul pentru RSS în Tunisia își propune să modernizeze sectorul securității, să consolideze securitatea frontierelor și capacitățile de gestionare integrată a frontierelor, precum și să modernizeze serviciile de informații, restabilind în același timp încrederea în rândul populației. În Liban, programul de gestionare integrată a frontierelor (GIF) a sprijinit autoritățile libaneze prin punerea în aplicare a unui nou sistem de gestionare a datelor la frontieră și printr-un centru de formare. De asemenea, UE sprijină dezvoltarea organizațională a tuturor agențiilor naționale de securitate libaneze, prin asistență tehnică, echipamente, formare și vizite de studiu în Europa.

În est, UE a adus o contribuție semnificativă la punerea în aplicare a GIF, în special de-a lungul frontierei dintre Moldova și Ucraina, inclusiv prin continuarea finanțării EUBAM. Cadrele juridice pentru controalele la frontieră în ambele țări au fost aliniate cu standardele

---

⁵⁶ JOIN(2016) 31 final, 5 iulie 2016.

⁵⁷ http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/plan_2016_282_evaluation_ssr_en.pdf

UE și cu cele mai bune practici. Reglementările privind supravegherea frontierelor în Moldova și Ucraina sunt armonizate cu cele indicate în Codul frontierelor Schengen. GIF din Georgia este, de asemenea, în conformitate cu standardele europene. În 2016, UE a continuat să asigure consolidarea capacităților serviciilor vamale și de pază a frontierelor ale țărilor partenere din cadrul Parteneriatului estic, prin poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european (EBCG), Organizația Mondială a Vămirilor și diverse programe și inițiative⁵⁸. Eliminarea criminalității organizate, a spălării banilor și a finanțării terorismului reprezintă o prioritate pentru securitatea internă a UE. În 2016, UE a alocat fonduri specifice pentru a sprijini țările din cadrul PEV în utilizarea sistemelor informatice și a bazelor de date ale Interpol. Agenții ale UE cum ar fi EBCG, Europol, CEPOL (Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii), OEDT (Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie) și Eurojust se implică tot mai mult în furnizarea de sprijin pentru consolidarea capacităților în țările partenere și în intensificarea schimbului de informații operaționale și strategice cu țările partenere PEV pentru a contribui la combaterea criminalității organizate, precum și a terorismului, introducerii ilegale de migranți și traficului de arme de calibru mic, de ființe umane și droguri ilicite, atât în UE, cât și în regiunea în cauză. Țările din Asia de Sud, Asia Centrală și Africa de Est s-au implicat, de asemenea, (programul EU-Act⁵⁹) în vederea unei mai bune abordări a provocărilor transregionale.

Un program transregional al UE privind combaterea spălării banilor/finanțării terorismului a fost extins la țările PEV din sud, pentru a le sprijini în punerea în aplicare a recomandărilor⁶⁰ Grupului de Acțiune Financiară Internațională privind combaterea spălării banilor/finanțării terorismului, care reprezintă principalul organism de stabilire a standardelor internaționale cu privire la aceste aspecte.

Centrul Satelitar al UE (SatCen) a contribuit intens cu analize⁶¹ la cerințele de informare referitoare la Europa de Est și zona mediteraneeană, având în vedere amenințările majore, inclusiv terorismul, migrația neregulamentară, pirateria și criminalitatea organizată. În special, SatCen a fost puternic implicat în sprijinirea EBCG și EU NAVFOR MED operația SOPHIA în legătură cu aspecte legate de controlul frontierelor și migrație și a oferit Misiunii speciale a OSCE de monitorizare în Ucraina o analiză aprofundată în ceea ce privește verificarea acordurilor de la Minsk.

UE acordă sprijin tuturor țărilor PEV în vederea alinierii acestora la Convenția de la Budapesta a Consiliului Europei în domeniul combaterii criminalității informatice⁶² și în vederea promovării în continuare a acesteia. Cooperarea și contactele cu Iordania, Liban, Israel și Maroc au înregistrat progrese notabile. În Ucraina, UE a început să sprijine eforturile

---

⁵⁸ Un raport privind progresele înregistrate în urma Concluziilor Consiliului privind cooperarea vamală cu țările din vecinătatea estică oferă informații actualizate cu privire la relațiile cu partenerii estici din perspectivă vamală. COM(2016) 375 final din 14 iunie 2016.

⁵⁹ Programul *Advancing Care Coordination & Telehealth Deployment (ACT)* (Promovarea utilizării serviciilor coordonate de îngrijire și de telesănătate) <https://www.act-programme.eu/about>

⁶⁰ <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>

⁶¹ Introducere în domeniul informațiilor geospațiale

⁶² http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/libe/dv/7_conv_budapest_/7_conv_budapest_en.pdf

guvernului privind securitatea cibernetică, în strânsă coordonare cu eforturile bilaterale ale statelor membre în acest domeniu.

Armonizarea cu standardele altor instrumente ale Consiliului Europei privind aspecte de fond ale dreptului penal este promovată prin Programul pentru vecinătatea sudică al Consiliului Europei sau prin programul *Euromed Justice IV*, finanțate de UE, care, în cele din urmă, vor facilita cooperarea judiciară în materie penală între țările PEV-Sud și statele membre ale UE.

Activitățile Centrelor de excelență privind diminuarea riscurilor chimice, biologice, radioactive și nucleare (CBRN) au luat amploare, acoperind în prezent 56 de țări din lume, inclusiv mai multe state din regiunea MENA⁶³, și vizând noi inițiative privind combaterea terorismului și protecția infrastructurilor critice. Obiectivele pentru 2017⁶⁴ includ exerciții de antrenare și exerciții de simulare pe calculator privind gestionarea consecințelor CBRN în Orientul Mijlociu. UE finanțează înființarea unui centru de formare regional în Iordania.

Migrația și mobilitatea

Migrația neregulamentară și strămutarea forțată a populației reprezintă motive serioase de îngrijorare și necesită un răspuns complex. UE a pus în aplicare o abordare cuprinzătoare în materie de migrație, care înglobează eforturile de reducere a migrației neregulate, de promovare a migrației legale și a mobilității, de maximizare a impactului migrației asupra dezvoltării, de abordare a cauzelor profunde și de gestionare a frontierelor în mod eficace, protejând, în același timp, dreptul cetățenilor UE la liberă circulație în cadrul UE. Acest lucru este reflectat în Comunicarea privind un nou cadru de parteneriat⁶⁵ cu țările terțe adoptată în cadrul Agendei europene privind migrația, în Comunicarea privind strămutarea forțată și dezvoltarea⁶⁶, precum și în Concluziile conexe ale Consiliului European din iunie 2016⁶⁷. Abordarea are scopul de a intensifica cooperarea privind migrația și de a stabili o nouă abordare pentru a spori reziliența și a consolida autonomia persoanelor strămutate forțat și a comunităților lor gazdă.

Situația extrem de îngrijorătoare cu privire la ruta de migrație central-mediteraneeană – conform estimărilor, între 700 000 și 1 milion de migranți blocați în Libia, peste 180 000 de plecări neregulate din această țară către Italia și aproape 5 000 de decese în deplasare în 2016 – au determinat Comisia și Înalțul Reprezentant să adopte, în ianuarie 2017⁶⁸, o comunicare comună privind „Migrația pe ruta central-mediteraneeană – Gestionarea fluxurilor de migrație, salvarea de vieți omenești”. Se dorește reducerea numărului de vieți pierdute pe

---

⁶³ Termenul *MENA* acoperă o regiune vastă, care se întinde de la Maroc la Iran, incluzând toate țările Orientului Mijlociu care fac parte din Mashreq și Magreb.

⁶⁴ Anexa IV la Decizia de punere în aplicare a Comisiei [C(2016) 4773 final din 27 iulie 2016] privind programul anual de acțiune 2016, pentru ca articolul 5 din instrumentul care contribuie la stabilitate și pace să fie finanțat din bugetul general al Uniunii.

⁶⁵ Comunicare privind stabilirea unui nou cadru de parteneriat cu țările terțe bazat pe Agenda europeană privind migrația, COM(2016) 385, 7.6.2016.

⁶⁶ COM(2016) 234 final din 26 aprilie 2016.

⁶⁸ JOIN(2017) 4 final, 25 ianuarie 2017.

mare, intensificarea luptei împotriva persoanelor care introduc ilegal migranți și împotriva traficanților de ființe umane, asigurarea protecției drepturilor migranților, în special ale copiilor și ale altor grupuri vulnerabile de persoane, sprijinirea comunităților-gazdă și sporirea numărului de returnări voluntare asistate prin intermediul unei serii de acțiuni care vor beneficia de finanțare în valoare de 200 de milioane EUR în 2017 din Fondul fiduciar de urgență al UE pentru Africa. Libia este principalul obiectiv al intervenției UE, accentul fiind pus, de asemenea, pe frontierele libiene sudice și pe intensificarea cooperării cu Egipt, Tunisia și Algeria, inclusiv pe inițiative regionale, precum rețeaua mediteraneană Seahorse.

UE a colaborat îndeaproape cu statele membre ale proceselor de la Khartoum și Rabat⁶⁹ (atât cu țările învecinate, cât și cu partenerii regionali în sens mai larg) pentru a pune în aplicare acțiunile convenite la summitul de la Valletta privind migrația (noiembrie 2015). UE consolidează eforturile de intensificare a cooperării în materie de migrație în țările din Africa de Nord, printr-un dialog politic mai solid și o cooperare tehnică și financiară aprofundată. De asemenea, au avut loc discuții cu privire la lansarea unor dialoguri pe tema migrației cu Algeria și Egipt.

Regimul de călătorii fără viză acordat de UE Moldovei în 2014, care a permis ca peste 850 000 de cetățeni moldoveni să călătorească fără viză în spațiul Schengen, funcționează bine, cu o rată foarte scăzută de refuz. Comisia Europeană a publicat propuneri legislative privind regimuri de liberalizare a vizelor pentru Georgia și Ucraina în luna martie și, respectiv, aprilie 2016, iar Georgia beneficiază de liberalizarea vizelor din 28 martie 2017; legislația privind regimul de liberalizare a vizelor pentru Ucraina a fost adoptată la 11 mai 2017.

În iunie 2016, Comisia Europeană a propus o revizuire a Directivei privind cartea albastră⁷⁰ cu scopul de a institui un sistem unic la nivelul UE care să asigure un grad sporit de claritate și reducerea birocrăției.

În plus, parteneriatele pentru mobilitate oferă un cadru pentru o cooperare cuprinzătoare cu țările partenere în scopul abordării aspectelor legate de mobilitate, inclusiv, atunci când este cazul, a aspectelor legate de vize, precum și a necesității facilitării returnării și readmisiei migranților în situație neregulamentară. UE dispune de o serie de acorduri de readmisie cu țările partenere PEV (Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina), semnate împreună cu acorduri de facilitare a eliberării vizelor, care stabilesc în mod clar obligațiile și procedurile pentru autoritățile țărilor partenere și ale statelor membre ale UE în ceea ce privește momentul și modalitatea de reprimire a persoanelor aflate în situație neregulamentară. Punerea în aplicare a parteneriatului pentru mobilitate UE-Moldova din 2008, precum și cooperarea în materie de readmisie și returnare (în cadrul acordului de readmisie) au rezultate pozitive. UE acordă în continuare un sprijin financiar substanțial pentru punerea în aplicare a parteneriatului pentru mobilitate cu Marocul și a noii sale politici în materie de migrație, care a inclus regularizarea a 25 000 de migranți aflați în situație neregulamentară în Maroc. În octombrie 2016, UE și șapte state membre ale UE au semnat un

---

⁶⁹ Fișă informativă a Comisiei Europene privind cooperarea Uniunii Europene cu Africa pe tema migrației: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-4832_en.htm

⁷⁰ SWD(2016) 194 final, 7 iunie 2016.

parteneriat pentru mobilitate cu Belarus, menit să consolideze cooperarea în domeniul migrației, al azilului și al gestionării frontierelor. O serie de proiecte ale UE sprijină parteneriatul pentru mobilitate cu Azerbaidjan. Parteneriatul pentru mobilitate cu Armenia este, de asemenea, activ, în parte datorită unui proiect actual privind sprijinul acordat migrației și gestionării frontierelor, finanțat de Instrumentul european de vecinătate (IEV). UE negociază un parteneriat pentru mobilitate cu Libanul. UE negociază noi acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie în contextul parteneriatelor pentru mobilitate încheiate cu Maroc, Tunisia, Iordania și Belarus.

Facilitatea parteneriatului pentru mobilitate a fost lansată în ianuarie 2016 și are drept obiectiv sprijinirea elaborării și punerii în aplicare a parteneriatului pentru mobilitate și a agendelor comune în domeniul migrației și mobilității, furnizând asistență specifică, flexibilă și personalizată.

UE a mai făcut un pas către îmbunătățirea capacității sale de coordonare cu țările partenere în domeniul migrației, prin crearea, în 2016, a 15 posturi de ofițeri de legătură europeni în materie de migrație (EMLO), detașați de guvernele statelor membre ale UE pe lângă delegațiile UE, inclusiv în Tunisia, Iordania și Liban.

4. ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ÎN SPRIJINUL VECINĂȚĂȚII

În 2016, asistența acordată în cadrul Instrumentului european de vecinătate (IEV) a însumat angajamente în valoare de peste 2,3 miliarde EUR. Această asistență contribuie la obiectivele de politică ale PEV reînnoite, care subliniază, de asemenea, nevoia unei aplicări mai eficiente și a unei flexibilități mai ample în utilizarea asistenței financiare acordate de UE.

După revizuire, UE a reunit o serie de instrumente diferite în vederea îmbunătățirii în continuare a coordonării și a coerenței tuturor modalităților de ajutor. În acest scop, programele de cooperare în vederea acordării de granturi au fost completate cu alte activități concepute și conduse de instituțiile partenere, cu o utilizare mai strategică a finanțării mixte, a TAIEX și a programelor de înfrățire. În special, TAIEX și programele de înfrățire au fost reorientate pentru a crea o sinergie mai strânsă între acțiunile de politică și programarea asistenței financiare.

UE continuă să sprijine în mod activ țările învecinate care se confruntă cu deficite excepționale de finanțare externă, prin intermediul Instrumentului său de asistență macrofinanciară. Comisia a acordat 600 de milioane EUR Ucrainei, sub formă de asistență macrofinanciară, în aprilie 2017, și o ultimă tranșă de 23 de milioane EUR Georgiei în mai 2017. O nouă operațiune a Instrumentului de asistență macrofinanciară pentru Moldova, în valoare de până la 100 de milioane EUR, este în prezent în curs de adoptare de Parlamentul European și Consiliu. În 2016, pentru sprijinirea vecinătății sudice, UE a aprobat, de asemenea, operațiunile de monitorizare ale Instrumentului de asistență macrofinanciară pentru Tunisia (500 de milioane EUR) și Iordania (200 de milioane EUR), în vederea sprijinirii economiilor acestor țări care au fost afectate de evoluțiile la nivelul securității și de conflictele regionale. În plus, în vederea consolidării capacității UE de a răspunde nevoilor vecinătății,

Comisia a propus creșterea capacității de creditare anuale a Instrumentului de asistență macrofinanciară la 2 miliarde EUR. Facilitatea de investiții pentru vecinătate (FIV) mobilizează granturile acordate de UE pentru a activa sau a îmbunătăți semnificativ operațiunile de creditare efectuate de instituțiile financiare europene și a înregistrat o creștere semnificativă de la înființare, atât din punctul de vedere al sumelor, cât și al utilizării.

Colaborarea la nivel subregional, regional și european în întreaga vecinătate precum și cooperarea transfrontalieră au fost consolidate în cadrul programelor IEV.

Programarea în comun și coordonarea sporită cu statele membre ale UE

În conformitate cu Regulamentul privind IEV⁷¹, Revizuirea politicii europene de vecinătate⁷² și Concluziile Consiliului privind intensificarea programării în comun din 12 mai 2016⁷³, UE se îndreaptă către o programare în comun sporită în zona de vecinătate. Cea de-a doua perioadă de programare (2017/2018-2020) pentru țările vizate de IEV oferă șansa unui progres în această direcție. Programarea în comun reprezintă un instrument eficace de consolidare a coordonării UE la nivel de țară și de sector, precum și de identificare și elaborare a priorităților comune. Aceasta consolidează dialogul politic coordonat, precum și analiza comună, partajarea de informații, inițiativele comune de punere în aplicare, monitorizarea comună și evaluarea comună. Palestina este cel mai avansat exemplu în acest proces, cu un document de programare în comun ca urmare a discuțiilor dintre partenerii europeni de dezvoltare, ministerele palestiniene, organizațiile societății civile, mediul de afaceri, Organizația Națiunilor Unite și mulți alți actori importanți. În Moldova și Maroc, delegația UE și ambasadele statelor membre au aprobat o analiză comună⁷⁴ a provocărilor socioeconomice cu care se confruntă țara. Ca urmare a crizei, programarea anuală în Ucraina pentru perioada 2014-2017 a fost înlocuită cu adoptarea unei serii de măsuri speciale, pentru care Comisia și Înaltul Reprezentant au asigurat cooperarea și coordonarea foarte strânse cu statele membre ale UE, ale căror agenții de dezvoltare sunt tot mai active ca parteneri de punere în aplicare.

Activități de programare în comun au fost, de asemenea, integrate în misiunile de programare din Tunisia în octombrie 2016, Iordania și Liban în noiembrie 2016 și Egipt în martie 2017. În Armenia, delegația UE și ambasadele statelor membre s-au implicat într-un amplu proces de analiză comună, iar în Azerbaidjan, programarea în comun cu statele membre ale UE, Elveția și Norvegia se concentrează în mod specific pe învățământul profesional și tehnic, o foaie de parcurs fiind convenită de către șefii de misiune ai UE în decembrie 2016.

---

⁷¹ Regulamentul (UE) nr. 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument european de vecinătate.

⁷² JOIN(2015) 50 final, 18 noiembrie 2015.

⁷³ <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2016/05/12-conclusions-on-stepping-up-joint-programming/>

⁷⁴ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/joint_analysis_0.pdf

Intensificarea cooperării cu instituțiile financiare europene și instituțiile financiare internaționale, inclusiv prin finanțare mixtă

Recunoscând rolul important al instituțiilor financiare internaționale, Comisia a demarat, în 2015, o inițiativă de cooperare consolidată cu cele mai relevante instituții de finanțare a dezvoltării active în regiune. Obiectivul constă într-o mai bună stimulare a eficienței și impactului obiectivelor comune ale instituțiilor în vecinătatea europeană, cum ar fi stimularea creșterii economice, promovarea tranziției economice, promovarea dezvoltării socioeconomice durabile și încurajarea stabilității politice. Echipele comune colaborează în domenii prioritare de cooperare, care se concretizează, în fiecare an, într-o reuniune multilaterală la nivel înalt, cu ocazia căreia se evaluează progresele și se stabilesc noi obiective pentru anul următor.

În vederea intensificării cooperării cu Banca Mondială (BM) în vecinătatea sudică, UE a găzduit, în 2016, prima Zi MENA UE-BM, reunind directorii echipelor de țară din cadrul BM și șefii misiunilor UE de cooperare în regiune. În vederea consolidării dialogului, a coordonării și a cooperării în vecinătatea estică, au avut loc reuniuni de coordonare regionale între Comisie și, respectiv, Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană de Investiții (BEI). Având în vedere puternica lor implicare în Ucraina, Comisia organizează periodic zile dedicate țării împreună cu BEI, BERD și Banca Mondială. În plus, Comisia a propus o extindere a mandatului său de acordare a împrumuturilor externe, pentru a sprijini Inițiativa privind reziliența economică a BEI.

UE și-a continuat operațiunile de finanțare mixtă prin Facilitatea de investiții pentru vecinătate. De asemenea, în 2016, UE și-a aprofundat cooperarea cu BERD, BEI, Banca Mondială, KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau) și Agence Française de Développement, prin crearea „Inițiativei UE pentru incluziune financiară”⁷⁵, care are drept scop mobilizarea finanțării pentru IMM-urile din țările din vecinătatea sudică. În contextul zonelor de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (DCFTA) stabilite între UE și Georgia, Moldova și Ucraina, UE împreună cu BERD, BEI și KfW au instituit Facilitatea DCFTA pentru IMM-uri, care a început să fie pe deplin operațională în 2016. Principalele obiective ale facilității sunt sprijinirea IMM-urilor în țările respective și creșterea competitivității acestora, facilitarea accesului la finanțare pentru a le ajuta să profite de noi oportunități comerciale și respectarea standardelor UE în materie de siguranță alimentară și a standardelor tehnice și de calitate, precum și a măsurilor de protecție a mediului necesare în conformitate cu punerea în aplicare a DCFTA.

În 2016, noi angajamente ale UE în valoare de 6,7 miliarde EUR au fost coordonate prin Inițiativa vizând coordonarea investițiilor în regiunea Mediteranei de Sud (AMICI), cofinanțată de UE și de statele membre. Aceasta se compară cu cele 5,2 miliarde EUR din 2015 (+ 25 %), permițând realizarea de proiecte noi cu o valoare totală a investițiilor de 14 miliarde EUR (+ 27 %). Cea mai mare parte a sprijinului acordat de UE este furnizată prin credite și finanțare prin capitaluri proprii (76 %).

---

⁷⁵ <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/neighbourhood/pdf/key-documents/nif/20160601-introductory-note-on-the-eu-initiative-for-financial-inclusion.pdf>

Pe lângă cooperarea sporită cu instituțiile financiare europene și instituțiile financiare internaționale, UE s-a implicat, de asemenea, într-o coordonare mai bună cu donatorii din afara UE. Relații mai strânse cu partenerii arabi, islamici și regionali au drept scop evitarea suprapunerii activităților și valorificarea posibilelor complementarități. În 2016, această inițiativă a luat amploare odată cu organizarea unei reuniuni de coordonare la nivel înalt între UE și principalele instituții financiare arabe și islamice, în paralel cu reuniunile de primăvară ale Băncii Mondiale/Fondului Monetar Internațional. UE prezidează reuniunile periodice ale donatorilor pentru a coordona răspunsul la criza siriană. În ceea ce privește Ucraina, Grupul de sprijin pentru Ucraina organizează periodic, la Bruxelles, reuniuni de coordonare în amonte privind aspecte strategice, completând astfel intensa coordonare la nivel național.

Fondurile fiduciare

Fondurile fiduciare reprezintă un instrument important de sprijin rapid în regiune, în colaborare cu statele membre și cu alți donatori. Proiectele din cadrul Fondului fiduciar regional al UE ca răspuns la criza siriană⁷⁶ (înființat în decembrie 2014) abordează reziliența pe termen lung și nevoile de redresare rapidă (servicii economice, educaționale, sociale și psihosociale, sanitare, medicale și alte servicii de bază) pentru refugiații sirieni, comunitățile lor gazdă și administrațiile acestora, precum și pentru persoanele strămutate intern în Iordania, Liban, Turcia și Irak. Acest fond permite un răspuns mai coerent și integrat al UE la criză și este, în prezent, unul dintre principalele instrumente prin care noile pacturi între Iordania, Liban și UE sunt puse în aplicare.

Fondul a acumulat 932 de milioane EUR în doi ani de la înființare și va ajunge la 1,3 miliarde EUR până în vara anului 2017. Din această sumă, 815,2 milioane EUR provin din bugetul UE, o sumă de 92,6 milioane EUR a fost acordată de 22 de state membre ale UE iar 24,6 milioane EUR de Turcia. Programe în valoare totală de 767 de milioane EUR au fost adoptate de Consiliul operațional al fondului, care este alcătuit din 15 state membre ale UE și Turcia (datorită rolului său de cofinanțator). Au fost semnate contracte în valoare de 437 de milioane EUR, inclusiv cofinanțare, pentru sprijinirea învățământului primar și superior, pentru asistență psihosocială, inițiative privind reziliența și mijloace de subzistență, sănătate, apă și necesități sanitare, precum și pentru construirea de școli.

Lansat în cadrul Planului de acțiune de la Valletta, în 2016, Fondul fiduciar de urgență pentru Africa al Uniunii Europene⁷⁷ a sprijinit șase programe în Africa de Nord, axate în principal pe îmbunătățirea guvernantei și gestionării migrației, răspunsul la nevoile de protecție și abordarea cauzelor profunde și a factorilor determinanți ai migrației neregulate. În ianuarie 2017, o finanțare suplimentară de 200 de milioane EUR a fost anunțată în contextul Comunicării comune privind migrația pe ruta central-mediteraneeană.

---

⁷⁶ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/neighbourhood/countries/syria/madad_en

⁷⁷ Decizia C(2015) 7293 final a Comisiei, 20 octombrie 2015.

Rezervele de flexibilitate

În Comunicarea sa privind evaluarea la jumătatea perioadei a Cadrului financiar multianual, adoptată în septembrie 2016⁷⁸, Comisia a propus crearea unei „rezerve de flexibilitate” pentru instrumentele externe, astfel încât UE să poată reacționa mai bine la noile crize și la nevoile neprevăzute. În cadrul rezervei de flexibilitate, fiecare instrument geografic extern, inclusiv IEV, ar urma să mențină o rezervă nealocată de 10 % de la începutul anului pentru a răspunde unor nevoi neprevăzute și unor noi crize, cu posibilitatea de a reporta în anul următor sumele din rezerva respectivă neutilizate în cursul anului. Rezerva de flexibilitate face parte din propunerea de revizuire a Regulamentului financiar.

Planul european de investiții externe

În septembrie 2016, Comisia Europeană a propus un ambițios plan european de investiții externe⁷⁹ („planul”) în vederea susținerii investițiilor în țările partenere din Africa și din vecinătatea europeană. Scopul acestuia este acela de a consolida parteneriatele, de a promova un nou model de participare a sectorului privat la finanțarea proiectelor mari de investiții de interes public în regiune, precum și de a contribui la îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă, abordând astfel cauzele profunde ale migrației neregulate. S-a propus ca planul să constea în trei piloni complementari: (i) mobilizarea investițiilor prin combinarea instrumentelor existente ale UE pentru investiții (finanțare mixtă) cu o nouă garanție în cadrul Fondului european pentru dezvoltare durabilă (FEDD); (ii) furnizarea de asistență tehnică în vederea îmbunătățirii mediului de reglementare pentru autoritățile publice și societățile din țările partenere; și (iii) îmbunătățirea mediului de afaceri și a mediului investițional în țările partenere prin stimularea bunei guvernante, prin combaterea corupției și prin eliminarea obstacolelor din calea investițiilor și a denaturărilor pieței. Regulamentul privind garantarea Fondului european pentru dezvoltare durabilă, care este o componentă a primului pilon, este în curs de aprobare.

Această abordare inovatoare urmărește să ofere fonduri suplimentare importante țărilor partenere sub forma unor investiții acordate de instituții financiare internaționale. De asemenea, urmărește includerea unei game de programe tematice specifice ale UE, de cooperare pentru dezvoltare națională și regională, combinate cu un dialog politic structurat, care vizează îmbunătățirea climatului investițional și mediul general de politică în țările în cauză.

Cu fonduri ale UE în valoare totală de 3,35 miliarde EUR până în 2020, se preconizează că FEDD va mobiliza investiții suplimentare de până la 44 de miliarde EUR. În cazul în care statele membre oferă contribuții individuale corespunzătoare acestora, fondul poate mobiliza investiții suplimentare în valoare de peste 88 de miliarde EUR.

---

⁷⁸ COM(2016) 603 final din 14 septembrie 2016.

⁷⁹ COM(2016) 581 final din 14 septembrie 2016.

5. CONCLUZIE

Punerea în aplicare a revizuirii PEV a reflectat un nou imbold de a spori relevanța politicii pentru parteneri și pentru statele membre ale UE și a contribuit la dezvoltarea unor relații care abordează mai bine provocările comune urgente cu care ne confruntăm, cu asigurarea coerenței cu implementarea strategiei globale a Înalțului Reprezentant și în sprijinul acesteia.

Deși provocările din regiune sunt în continuare imense, UE acționează cu mai multă flexibilitate și sensibilitate față de partenerii săi, punând la dispoziție resurse limitate cu un impact mai puternic. Principiile esențiale ale politicii – o abordare diferențiată și o mai mare asumare – vor continua să orienteze punerea în aplicare a acesteia în următorii ani prin intermediul acțiunilor diplomatice, al relațiilor comerciale și de investiții, al asistenței financiare și al cadrelor regionale pe termen lung.

Într-un proces constant de implicare în relația cu cetățenii UE și cu cetățenii din țările partenere, UE va continua, de asemenea, să sporească vizibilitatea PEV, în special prin evidențierea beneficiilor cooperării sale cu vecinii pe termen scurt, mediu și lung.

De asemenea, prezentul raport confirmă încă o dată implicarea largă a tuturor părților interesate relevante în punerea în aplicare a revizuirii, inclusiv pe baza sugestiilor formulate pe parcursul amplelor consultări desfășurate în 2015. Acesta arată în mod clar că, de la adoptarea revizuirii, au fost luate măsuri semnificative pentru îndeplinirea acestor angajamente.